

**MÜSTƏQİLLİK ŞƏRAİTİNDƏ
RESPUBLİKA ELMİ TEXNİKİ KİTABXANASINDA
İNFORMASIYA AXTARIŞ SİSTEMLƏRİNİN FORMALAŞMASI**

Z.T.RZAYEVA
Bakı Dövlət Universiteti

Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən müxtəlif tipli kitabxanalar arasında 1930-cu ildə yaradılmış Respublika Elmi Texniki Kitabxanası (RETK) xüsusi yer tutur. Bu kitabxananın qarşısında duran əsas vəzifə elmi-texniki ədəbiyyatın təbliğində fəal iştirak etməkdən, mühəndis-texniki işçilərin, sənaye fəhlələrinin informasiya tələbatını ödəməkdən, texniki kitabxana şəbəkəsində metodik rəhbərlik etməkdən, eyni zamanda, texniki kitabxana şəbəkəsini daha da təkmilləşdirib inkişaf etdirməkdən ibarətdir.

Əməkdar elm xadimi, professor A.A.Xələfovun qeyd etdiyi kimi, “Respublikamızın bütün texniki kitabxanalarının təşkilatı mərkəzi kimi fəaliyyət göstərən bu kitabxana... ən yaxşı kitabxanalardan biri hesab olunur” [4].

Məlumdur ki, RETK-nın fondunun məzmunu tərkibinə görə digər kitabxanaların fondundan əsaslı şəkildə fərqlənir. Belə ki, texniki kitabxanalarda xidmət sistemi patent ədəbiyyatı, standartlar, normativ texniki sənədlər, çap olunmamış materiallar, müəlliflik şəhadətnamələri, ixtiralar və səmərələşdirici təkliflərə dair ədəbiyyatın xidmət istiqamətində inkişaf etmişdir. Müvafiq xidmət istiqamətlərinin meydana gəlməsi, hər şeydən əvvəl, müxtəlif oxucu qruplarına kitabxana xidmətinin imkanlarını genişləndirmək məqsədi daşıyır.

Texniki kitabxananın hələ 1957-ci ildə Respublika Elmi Texniki Kitabxanasına çevrilməsi onun fəaliyyət dairəsini, xidmət işini, fondun komplektləşdirilməsi profilini və oxucu kontingetini dəyişmişdir. Məhz bu prinsip indi də uğurla davam etdirilir. RETK-də xidmət işi qarşısında duran əsas vəzifələr ilk növbədə obyektiv şəraitdən və həyatın tələbindən doğur.

Bu dövrdə ən əhəmiyyətli hadisə 70-ci illərdə SSRİ Dövlət Ümumi Elmi Texniki Kitabxanasında KAA sisteminin avtomatlaşdırılması olmuşdur. Bu əl əməyini xeyli yüngülləşdirir, əmək məhsuldarlığını artırır, iri kitabxanalarda kitabın qaytarılmasına avtomatik nəzarət edir. Bununla əlaqədar milli respublikalarda, o cümlədən Azərbaycan Respublikası Elmi Texniki Kitabxanasında “70-ci illərin əvvəllərindən etibarən avtomatlaşdırılmış idarəetmə sisteminin layihəsi hazırlanmağa başlanmış və 1975-ci ilin sonunda sistemin kompleks tətbiqinə başlanmışdır. Həmin sistemin: 1. İnformasiyanın seçilmiş paylanması; 2. Kitab verilişinin təhlili, operativ uçotu və hesabatı; 3. Kitabxanalararası

abonementin uçotu və təhlili və s. yarım sistemlərdən təcrübədə geniş şəkildə istifadə olunmuşdur ki, bu özünün səmərəsini verir” [2].

Respublika Elmi Texniki Kitabxanası kitabxanalararası abonement yolu ilə başqa kitabxanaların məlumat tələbatını ödəməklə yanaşı, özü də başqa kitabxanalardan ədəbiyyat alır. Bunu rəqəm göstəriciləri daha aydın təsdiqləyir. 1989-cu ildə KAA yolu ilə kitabxanaya 151 çap vahidi daxil olmuşdursa, 1991-ci ildə KAA yolu ilə alınan sənədlərin sayı 2.200 nüsxə təşkil etmişdir.

RETK-nin sıx əlaqə saxladığı kitabxanalardan biri M.F.Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanası olmuşdur. Kitabxananın elmi-texniki informasiya orqanları ilə də əlaqəsi ildən-ildə möhkəmlənmişdir. M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın zəngin fondundan istifadə etməklə RETK öz oxucularının sorğularını təmin etməyə çalışmışdır.

Öz işini ölkənin ictimai-siyasi, sosial-mənəvi həyatı ilə sıx əlaqədə quran Respublika Elmi Texniki Kitabxanasının qarşısında çətin və şərəfli vəzifələr qoyulmuşdur. Kitabxananın fondunda 4 milyon nüsxədən artıq elmi, elmi-texniki və başqa növ ədəbiyyat vardır [3].

Azərbaycanda texniki elmlərin informasiya təminatı sisteminin mərkəzi hesab olunan Respublika Elmi Texniki Kitabxanası elmi-texniki kadrların biliyini artırmaq və ixtisasını təkmilləşdirmək məsələləri ilə məşğul olur, qabaqcıl təcrübəni təbliğ edir, biblioqrafik vəsaitlər hazırlayıb texniki sahənin informasiya istifadəçilərinə çatdırır, sahə mütəxəssislərinin müfəfiq informasiya təminatını həyata keçirir [6].

Kitabxananın əməkdaşları ayrı-ayrı şəxslərdən və təşkilatlardan texniki ədəbiyyat toplamış, kitabxana fondu planlı şəkildə yeni elmi-texniki ədəbiyyat hesabına daha da artmışdır. Fond elmin bütün sahələri üzrə komplektləşdirilmişdir. Kitabxananın fondu hər il yeni elmi-texniki ədəbiyyat hesabına artır.

Kitabxananın fondu sistemli kataloqda öz əksini tapmışdır. Kitabxananın soraq-biblioqrafiya aparatının ümumi həcmi 35 min kartoçkadan ibarətdir. Hazırda kitabxanada Azərbaycan və rus bölmələri, dövrü mətbuat bölməsi, nadir kitablar fondu bölməsi fəaliyyət göstərir .

Dövrü mətbuat bölməsində minlərlə qəzet və jurnal toplanmışdır. Hazırda kitabxana Rusiyadan 15 adda, Azərbaycandan isə 11 adda qəzet və jurnalı abunə yolu ilə alır. Təkcə 2005-ci ildə 175 ədəd metodik vəsait və tövsiyələr, 535 ədəd proqram, müxtəlif mənbələrdən isə 1580 ədəd kitab alınmışdır [7].

Kitabxana ən çox elmi-tədqiqatla məşğul olan elmi işçilərin kitabxana-informasiya təminatını həyata keçirir. Onların sorğularına uyğun olaraq biblioqrafik arayış tərtib edir, yeni çıxmış əsərlərlə istifadəçiləri tanış etmək üçün kitab sərgiləri, oxucu konfransları, yeni kitabların təqdimatını, müzakirəsini keçirir və digər kütləvi tədbirlər təşkil edir. Fondada olmayan kitabların kitabxanalararası abonement (KAA) vasitəsilə istifadəçilərə çatdırılmasında kitabxananın xidməti böyükdür. Belə ki, o, Milli Kitabxana və Rusiyanın bir çox

kitabxanaları ilə əlaqə yaradaraq KAA vasitəsilə minlərlə kitabı oxuculara çatdırır.

Son illər elmi-tədqiqatların sürətli inkişafı informasiya axınının sürətlənməsinə gətirib çıxardığından kitabxananın qarşısında daha mühüm vəzifələr qoymuşdur. Bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün kitabxanada son vaxtlar müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqinə başlamış və elektron kataloqun yaradılması istiqamətində müəyyən işlər görülür. Lakin kitabxanada elektron kataloqun yaradılması, fondun maşın yaddaşına köçürülməsi, biblioqrafik məlumat bazasının yaradılması sahəsində nöqsanlar var. Bu sahədə işin gedişini sürətləndirmək və istifadəçilərin İnternet xidmətindən istifadə edə bilməsi üçün tədbirlərin görülməsi vacibdir [5].

RETK-nın fəaliyyətinin təşkilində “Elmi informasiya və biblioqrafiya” şöbəsinin çox mühüm rolu vardır. Şöbə əsasən bu vəzifələri yerinə yetirir: şöbənin işinin müstəqil dövlətimizin kitabxanalar haqqında qərar və göstərişlərindən irəli gələn vəzifələr əsasında qurulması; soruq-biblioqrafiya və biblioqrafik informasiya xidmətinin həyata keçirilməsi; soruq-biblioqrafiya aparatı üzərində iş; texnikaya dair cari elmi-informasiya, biblioqrafiya işinin təşkili; tövsiyə biblioqrafiya işinin təşkili; kitabxana-biblioqrafiya biliklərinin fərdi və qrup halında təbliği; RETK-nın ümumi və mövzu kartotekalarının təkmilləşdirilməsi; biblioqrafik sorğuların ödənilməsi; ödənilmiş arayışlar fondunun təkmilləşdirilməsi; mövzu qovluqlarının tərtibi və aparılması.

Son illər kitabxananın informasiya istifadəçilərinin sayı aşağıdakı cədvəldə göstəriləyi kimi olmuşdur.

Cədvəl 1.

İllər	İnformasiya istifadəçilərin sayı
2000	14700
2001	14180
2002	13725
2003	13034
2004	12344
2005	12567
2006	14700
2007	15100

Cədvəldən göründüyü kimi, kitabxananın informasiya istifadəçilərinin sayı son 5 ildə bir qədər azalmış, son 2 ildə artmağa başlamışdır. Bu da kitabxananın yeni ədəbiyyatla lazımı dərəcədə komplektləşdirilməməsi ilə bağlı

olmuş, dövlətin kitabxanalara qayğısı nəticəsində bu məsələ qaydaya düşməyə başlamışdır [7].

Müxtəlif məzmunlu sorğuların yerinə yetirilməsində, texniki elmlərin informasiya təminatında RETK-da təşkil olunmuş soraq-bibliografiya aparatının mühüm əhəmiyyəti vardır. Çap olunmuş ədəbiyyat haqqında informasiya istifadəçilərinə bibliografik informasiyanın operativ çatdırılmasında soraq-bibliografiya aparatı əsas bazadır. Elmi-metodik əsaslarla təşkil olunmuş soraq-bibliografiya aparatı kitabxananın bütün bibliografik fəaliyyətinin zəruri əsasıdır. Onun köməkliliyi ilə informasiya istifadəçilərinə soraq-bibliografiya, bibliografik informasiya xidməti həyata keçirilir, kitabxana-bibliografiya bilikləri təbliğ edilir, kitabxana işçiləri tərəfindən tərtib olunan bibliografik vəsaitlər üçün ədəbiyyatın bibliografik axtarışında mühüm mənbə olur.

Soraq və bibliografik nəşrlər fondu 2 hissəyə ayrılır: operativ (daha çox istifadə olunan) və passiv (az istifadə olunan) [8]. Aktiv hissə daim yeni daxil olan nəşrlər hesabına təkmilləşib yeniləşir. Passiv hissə isə məzmunca və ya əhatə etdiyi dövrə görə öz əhəmiyyətini, aktuallığını itirmiş nəşrlər hesabına yaranır. Deməli, soraq və bibliografik nəşrlər fondu bir tərəfdən yeni daxil olan nəşrlər hesabına artırsa, digər tərəfdən müntəzəm olaraq öz əhəmiyyətini itirən, oxucu marağına səbəb olmayan nəşrlərdən təmizlənir. Bu, operativ hissənin optimal səviyyəsini saxlamağa imkan verir. Hazırda RETK-nın soraq-bibliografik nəşrlər fondunda 3230 adda müxtəlif xarakterli soraq ədəbiyyatı və bibliografik mənbələr toplanmışdır [7].

Soraq və bibliografik nəşrlər fondunun tərkib hissələrindən biri də ödənilmiş arayışlar fondudur. “Ödənilmiş arayışlar fondu kitabxananın soraq-bibliografik nəşrlər fondunun bir hissəsi olub, özündə əvvəllər yerinə yetirilmiş yazılı bibliografik arayışların surətini cəmləşdirir” (QOST 7.0-84). Kitabxana müntəzəm olaraq ayrı-ayrı oxuculardan daxil olmuş sorğular əsasında yazılı arayışlar tərtib edir. Həmin mövzularda sorğuların ola biləcəyini nəzərə alaraq, vaxta qənaət etmək məqsədilə ödənilmiş arayışların bir nüsxəsini bu fondada saxlayır. RETK-da bu fondun təşkilinə kitabxananın yaradılmasından başlamışdır. İstifadəçi sorğusu əsasında bir sıra mövzularda arayışlar tərtib olunmuşdur.

Qeyd etdiyimiz kimi, soraq-bibliografiya aparatının ikinci tərkib hissəsi kataloq və kartoteka sistemidir. Kataloq və kartoteka sistemi bibliografik işin ümumi strukturunda mühüm yer tutur və bibliografik xidmətin əhatə dairəsinin genişləndirilməsində vacib məsələlərdən biri hesab edilir. RETK-nın kataloq və kartoteka sisteminə aşağıdakılar daxildir: 1. Baş kataloq (Azərbaycan, rus və xarici dillərdə); 2. Əlifba kataloqu (Azərbaycan, rus və xarici dillərdə); 3. Sistemli kataloq (Azərbaycan, rus və xarici dillərdə); 4. Jurnal və qəzet məqalələrinin sistemli kartotekası; 5. Jurnal və qəzet məqalələrinin mövzu karto-

tekası; 6. Dissertasiyaların və avtoreferatların kartotekası; 7. Mikrofiş və mikrofilmlərin kartotekası.

Əks etdirdiyi məlumatın çoxluğuna görə əsas yeri jurnal və qəzet məqalələrinin sistemli kartotekası tutur. Bu kartoteka oxucuların ən çox müraciət etdikləri kartotekadır. Bununla əlaqədar son illərdə kartoteka xeyli zənginləşdirilmiş, rubrikaların sayı artmışdır. Məsələn, 1996-cı ildə 18, 1997-ci ildə 21, 1998-ci ildə 28, 1999-cu ildə 33, 2000-ci ildə 36, 2001-ci ildə 30, 2002-ci ildə 38, 2003-cü ildə 39, 2004-cü ildə 41 yeni rubrika açılmışdır [127].

Alim və mütəxəssislərin, elmi tədqiqat işi ilə məşğul olan oxucuların ən çox müraciət etdikləri kartoteka dissertasiyaların avtoreferatları kartotekasıdır. Belə ki, texniki elmlər üzrə aparılan elmi-tədqiqat işlərinin nəticələri dissertasiyalarda öz əksini tapır. Ona görə də hər bir mütəxəssis hər hansı bir problem üzərində işləyərkən ilk növbədə dissertasiyaların, mikrofiş və mikrofilmlərdə olan elmi işlərin kartotekasına müraciət edir. Kitabxananın hesabatından aydın olur ki, həmin kartoteka mütəxəssislərin bibliografik informasiya təminatında mühüm bazadır.

Göründüyü kimi, RETK tələbatçı sorğularını hərtərəfli təmin etmək məqsədilə mükəmməl soraq-bibliografiya aparatı yarada bilmişdir. Kitabxana soraq-bibliografiya aparatını daha da təkmilləşdirmək üçün mövcud imkanlardan bacarıqla istifadə edə bilmişdir. Bununla belə son illərdə yeni ədəbiyyatın az miqdarda və qeyri-müntəzəm daxil olması, iqtisadi vəziyyətlə əlaqədar olaraq dövrü mətbuata abunə yazılışının, xarici kitab və jurnalların alınmasının məhdudluğu soraq-bibliografiya aparatında yeni nəşrlərin əks olunmasında bir sıra maneələr yaradır.

RETK-da sənədlərin emalı prosesində, o cümlədən bibliografik informasiyanın işlənməsində yeni texnologiyalar tətbiq olunur, kompüter texnikasından istifadə edilir. İlk növbədə kitabxanaya yeni daxil olan nəşrlərin bibliografik təsvirləri beynəlxalq maşın formatı (UNIMARK) və proqram təminatı əsasında kompüterə daxil edilir. Bu əsasda RETK-nın bibliografik məlumat bazası yaradılır, onun gələcəkdə beynəlxalq şəbəkə sisteminə qoşulması nəzərdə tutulur, soraq-bibliografik aparatın retromassiv hissəsi də xronoloji ardıcılıqla bazaya daxil edilir. Bu, bibliografik axtarışı asanlaşdırır, vaxt itkisinin qarşısını alır, istifadəçilərə operativ bibliografik xidmət göstərilməsinə şərait yaradır.

Soraq-bibliografiya xidməti istifadəçilərin birdəfəlik sorğusu əsasında həyata keçirilir. Kitabxanaya daxil olan müraciət sorğu, ona verilən cavab isə arayış adlandırılır. Elmin son nailiyyətlərinə dair problemlərlə bağlı RETK-ya daxil olan sorğuların və ona cavab olaraq tərtib edilən arayışların sayı gündən-günə artır. RETK-da hər il 5-6 minə qədər şifahi və yazılı arayış yerinə yetirilir. Kitabxanada şifahi arayışlara nisbətən yazılı arayışlar az yerinə yetirilir. Belə ki, 1996-cı ildə 6000 bibliografik arayış, 1997-ci ildə

5300, 1998-ci ildə 5000, 1999-cu ildə 2500, 2000-ci ildə 2876, 2001-ci ildə 4640, 2002-ci ildə 6005, 2003-cü ildə 4720, 2004-cü ildə 5000, 2005-ci ildə 3260 bibliografik arayış yerinə yetirilmişdir [7].

Müasir şəraitdə fərqli bibliografik informasiya xidmətinin ən səmərəli formalarından biri “İnformasiyanın seçilmiş yayılması” sistemidir. Bu sistem vasitəsilə informasiya istifadəçilərinə informasiya ilə bərabər əks əlaqə talonları da göndərilir. İnformasiya istifadəçisi talonda göndərilən informasiyanın nə dərəcədə əhəmiyyətli olduğunu qeyd edib kitabxanaya geri qaytarır. Əks əlaqə talonu təhlil edilərək göndərilmiş informasiyanın nə qədər əhəmiyyətli olduğu və informasiya istifadəçisinin maraq dairəsi öyrənilir. Təəssüflə qeyd etmək lazımdır ki, informasiya orqanlarında, o cümlədən kitabxanalarda geniş tətbiq edilən bu metod RETK-da az tətbiq olunur. Halbuki bu üsul vasitəsilə istifadəçilərin tələbatları daha dərinlən öyrənilə, göndərilmiş informasiyanın operativliyi qiymətləndirilə bilər.

Fərqləndirilməyən (kütləvi) bibliografik informasiya xidməti istifadəçiləri nəzərə almayan sorğusuz xidmətdir. Fərqləndirilməyən (kütləvi) bibliografik informasiya xidmətinin əsas vəzifəsi kitabxanaya daxil olan yeni ədəbiyyat haqqında istifadəçilərə müntəzəm məlumat verməkdən ibarətdir. Bu xidmət növü kitabxanaya daxil olan sənəd axınına və kitabxananın çari informasiya fonduna əsaslanır.

Texniki sahə üzrə çari bibliografiyanın məqsədi yeni çapdan çıxan sənədlər haqqında operativ, ardıcıl bibliografik informasiya verməkdən ibarətdir. Çari bibliografiya istifadəçilərə öz sahələri haqqında sənəd axınına ardıcıl izləməyə imkan verir. Kitabxana 1983-cü ildən fonda daxil olan yeni ədəbiyyat haqqında çari elmi-köməkçi bibliografik vəsaitlər hazırlayıb istifadəçilərə göndərir. RETK bu göstəriciləri müntəzəm olaraq respublikanın bütün bölgələrinə – 82 rayon və şəhər elmi-texniki şöbələrinin metodkabinələrinə göndərmişdir [9]. Təəssüf ki, bu göstəricilərin nəşri maliyyə çətinliyinə görə 1992-ci ildən dayanmışdır. Bu da sahənin istifadəçilərin bibliografik informasiya təminatında ciddi problemlər yaradır.

Müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərən istifadəçilərin, sahə mütəxəssislərinin kitabxanadan sərbəst və fəal istifadə etməsi onların bibliografik biliklərindən çox asılıdır. RETK-da kitabxana-bibliografiya biliklərinin təbliği bilavasitə soraq-bibliografiya və bibliografik informasiya xidməti prosesində həyata keçirilir.

Nəticə olaraq qeyd etmək lazımdır ki, elmi-texniki işçilərin, texnika sahəsində fəaliyyət göstərən mütəxəssislərin kitabxana-informasiya təminatında RETK-nın böyük rolu vardır. Lakin sahə mütəxəssislərinin kitabxana-informasiya təminatı onların tələbatına müəyyən dərəcədə uyğun gəlmir. Bu iş iqtisadi çətinliklə bağlı kitabxanaya yeni nəşrlərin az daxil olması ilə əlaqədardır. Bu məqsədlə RETK ölkəmizdə fəaliyyət göstərən xarici səfirliklər və

daimi nümayəndəliklərlə əlaqə yaratmışdır. Bu əlaqələr EXXON, VR AMOKO, AIDS şirkətləri ilə daha çox inkişaf etdirilir. ABŞ Ticarət Palatası və Açıq Cəmiyyət İnstitutu Soros fondu ilə RETK-nın sıx əlaqələri mövcuddur. Soros fondu kitabxanaya müasir texniki vasitələr də bağışlamışdır.

RETK-nı Azərbaycanda texniki elmlər üzrə kitabxana-informasiya fəaliyyəti mərkəzi kimi səciyyələndirərkən belə qənaətə gəlmək olar ki, hələ bu sahədə çox iş görmək lazımdır. Xüsusilə sahə mütəxəssislərinin informasiya təminatının operativliyi və ardıcılığının artırılması; biblioqrafik təminatı daha da operativləşdirmək üçün çari biblioqrafik, eləcə də irihəcmli retrospektiv elmi-köməkçi biblioqrafik vəsaitlər sisteminin həm mövzu baxımından, həm də məqsəd istiqaməti nöqtəyi-nəzərindən daha da genişləndirilməsi və yenilərinin yaradılması; müntəzəm olaraq sahə mütəxəssislərinin informasiya tələbatlarının öyrənilməsi və bunun əsasında biblioqrafik fəaliyyətin təşkil edilməsi; texniki sahə üzrə elektron kataloqun, biblioqrafik verilənlər bazasının yaradılması; sahə mütəxəssislərinin biblioqrafik elmi-texniki sisteminin təşkili qarşıda duran mühüm məsələlərdəndir və bu da yeni informasiya texnikasının və texnologiyalarının daha geniş tətbiq olunmasını tələb edir. Doğrudur, son illər texniki sahə mütəxəssislərinin biblioqrafik informasiya təminatında aparıcı müəssisə olan RETK-da kompüter texnologiyasından istifadə olunmağa başlamış, burada kompüter mərkəzi yaradılmış, kitabxana-informasiya sistemləri ilə əlaqələr qurulmuş, informasiya istifadəçilərinin İNTERNET şəbəkəsi vasitəsilə yeni informasiya əldə etməsi üçün şərait yaradılmışdır. Kitabxanada elektron məlumat bazası yaradılmış, lokal şəbəkəyə daxil olan hər bir kitabxana üçün kompüterdə ayrıca səhifə təşkil edilmişdir. Sorğu əsasında hər hansı bölgənin elmi-texniki kitabxanasının kitabxanaçısının adı, soyadı, kitabxananın fondu, oxucu tərkibi haqqında kompüter texnikası vasitəsilə informasiya almaq olar. RETK-nın kitabxana-informasiya fəaliyyət mərkəzi kimi bölgələrlə əlaqələr möhkəmləndirilməli və orada da yeni texnologiyaların tətbiqinə çalışılmalıdır.

ƏDƏBİYYAT

1. "Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı // "Azərbaycan" qəzeti. – 2007. – 21 aprel.

2. Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı // Kitabxanaşünaslıq və biblioqrafiya. – 2008. – №2. – S.7-30.

3. Xələfov A. Azərbaycan kitabxana işinin tarixi: Dərslik (3 hissədə. H.2.). – Bakı: Bakı Univrsiteti Nəşriyyatı, 2007. – 552 s.

4. Xələfov A. Respublika Elmi Texniki Kitabxanası. – Bakı, 2002. – 26s.

5. İsmayilov X.İ. *Azərbaycan Respublikasında kitabxana işinin metodik təminat sisteminin inkişaf tarixi (1918-2000): Monoqrafiya.* – Bakı, 2000. – 440 s.

6. “Kitabxana işi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu // “Azərbaycan” qəzeti. – 1999. – 14 mart.

ФОРМИРОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-ПОИСКОВЫХ СИСТЕМ В РЕСПУБЛИКАНСКОЙ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ БИБЛИОТЕКЕ В ГОДЫ НЕЗАВИСИМОСТИ

З.Т.РЗАЕВА

РЕЗЮМЕ

В статье проанализирована состояние информационно-поисковых систем в Республиканской Научно-Технической Библиотеке в годы независимости Азербайджана и сделаны выводы по формированию документов информ-мационной значимости книжных фондов от читательских потреб-ностей, запросов, интересов, от профиля занимаемой специаль-ностей.

INFORMATION FORMING OF THE SYSTEMS OF SEARCH IN THE REPUBLICAN SCIENTIFIC TECHNICAL LIBRARY IN THE YEARS OF INDRPENDENCE AZERBAIJAN

Z.T.RZAYEVA

SUMMARY

Situation and development of the information systems of search have been analysed in this article in the Republican Scientific Technical Library in the years of indrpence Azerbaijan.